

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

www.Ketab.ir

سنری در آیات موضوعی

«خداشناسی، معادشناسی، انسان‌سازی»

حمید الهی دوست

عضو هیئت علمی جامعة المصطفی العالمیه

واحد اصفهان

حمید سعید بخش

سرشناسه	الهی دوست، حمید، ۱۳۴۲ -
عنوان و نام پدیدآور	سیری در آیات موضوعی «خداشناسی، معادشناسی، انسان سازی» / نویسنده حمید الهی دوست، حمید سعید بخش.
مشخصات نشر	قم: نسیم حیات، ۱۳۹۷.
مشخصات فیزیکی	۱۲۸ ص؛ ۱۴/۵×۲۱/۵ س.م.
بابت	۵۰۰۰ ریال ۳: ۱۰۴-۴۴۰-۶۰۰-۹۷۸
وضعیت فهرست نویسی	فیا
یادداشت	کتابنامه: ص. ۱۲۸؛ همچنین به صورت زیر نویس.
موضوع	قرآن -- حفظ -- راهنمای آموزشی
موضوع	Qur'an -- Memorizing -- Study and teaching
موضوع	قرآن -- ترجمه ها --
موضوع	Qur'an. Selections -- Translations
شناسه افزوده	سعید بخش، حمید
رده بندی کنگره	۸/۸۰ BP ۱۱۰۶ ۷۱۹
رده بندی دیویی	۱۵۱/۲۹۷
شماره کتابشناسی ملی	۴۸۶۱۸۲۲

سیری در آیات موضوعی «خداشناسی، معادشناسی، انسان سازی»

مؤلف: حمید الهی دوست، حمید سعید بخش

ناشر: انتشارات نسیم حیات

نوبت و تاریخ چاپ: اول/ ۱۳۹۷

چاپ: ولی عصر

تیراژ: ۱۰۰۰

قیمت: ۵۰۰ تومان

شابک: ۹۷۸ ۶۰۰ ۴۴۰ ۱۰۴ ۳

مرکز پخش

قم: خیابان معلم، مجتمع ناشران، طبقه همکف، پلاک ۳

تلفن: ۰۲۵۳-۷۷۴۹۷۵۰ تلفکس: ۰۲۵۳-۷۷۴۹۵۳۳

فهرست مطالب

۹		مقدمه
۱۵		آیات خداشناسی
۱۵		۱. براهین اثبات خداوند
۱۵		برهان حدوث و برکت
۱۷		برهان علت و معلول
۱۹		برهان امکان و وجوب
۲۰		۲. مراتب توحید
۲۰		الف) توحید ذاتی
۲۶		ب) توحید افعالی
۳۰		ج) توحید در عبادت
۳۲		د) توحید در استعانت
۳۳		۳. اسماء حسناى الهی
۳۷		۴. آیات آفاقی و آیات انفسی
۳۷		آیات آفاقی
۳۸		آیات انفسی (خداشناسی فطری)

۵. مراتب شرک (شرک جلی)..... ۳۹
- الف) شرک در ذات..... ۴۰
- ب) شرک در عبادت..... ۴۱
- ج) شرک در ربوبیت..... ۴۲
۶. شرک در عمل (شرک خفی)..... ۴۳
۷. شرک بزرگ رین گناه نابخشودنی..... ۴۳
- آیات معاد شناس..... ۴۵
۱. ضرورت معاد..... ۴۶
۲. امکان معاد..... ۴۷
۳. براهین معاد..... ۴۸
- الف) برهان حکمت..... ۴۸
- ب) برهان رحمت..... ۴۹
- ج) برهان عدالت..... ۵۰
۴. ایمان به معاد و آخرت..... ۵۱
۵. عدم ایمان به آخرت..... ۵۳
۶. مرگ..... ۵۶
۷. برزخ..... ۵۸
۸. در آستانه قیامت..... ۶۰
- زمان قیامت..... ۶۲
۹. نفخ صور..... ۶۴

۶۶.....	۱۰. محشر.....
۶۷.....	۱۱. حساب.....
۶۹.....	۱۲. شاهدان.....
۷۱.....	۱۳. میزان.....
۷۳.....	۱۴. شفاعت.....
۷۶.....	۱۵. اعراف.....
۷۷.....	۱۶. دوزخ و مصاف آن.....
۷۹.....	۱۷. بهشت و مصاف آن.....
۸۳.....	۱۸. معاد جسمانی.....
۸۷.....	آیات انسان سازی (اخلاق).....
۸۷.....	روابط انسانی.....
۸۹.....	رابطه انسان با خداوند.....
۹۷.....	رابطه انسان با خویشین.....
۱۰۳.....	رابطه انسان با خلق.....
۱۱۷.....	رابطه انسان با طبیعت.....
۱۲۳.....	فهرست الفبایی موضوعات.....
۱۲۷.....	فهرست منابع.....

مقدمه

قرآن کریم مجموعه آماده‌ای است که در آن مائده‌های آسمانی از تنوع و تعدد رنگ‌ها و طعم‌ها زیاده برخوردار هستند. در قرآن هر موضوع در گستره وسیع قرآن آن چنان بال گسترده است که برای دستیابی به دامنه گسترده آن شایسته است به کل آیات موجود در آن موضوع در سراسر قرآن مراجعه نمود و تمام آیاتی که خواه تشابه و ارتباط لفظی دارند یا ارتباط معنوی همه را گرد آورد و در یک ساختار منظم و به هم پیوسته آنها را مرتب و سامان دهی نمود تا هریک از این آیات زبان گویا و مبین خوبی برای دیگر آیات هم موضوع خود گردند و ذخائر درونی آنها استخراج و در اختیار مشتاقان قرآن و عترت قرار گیرد. این نگارش می‌تواند روش و مدخل مناسبی برای وارد شدن به تفسیر موضوعی قرآن کریم گردد. مقدمه ورود به این روش تفسیری نورانی و پر خیر و برکت، توجه و حضور ذهن مناسب است بدین گونه همه آیات مرتبط و دخیل در موضوع، در کل قرآن می‌باشد.

بهترین راه برای دستیابی به آن، جمع‌آوری و حفظ موضوعی آیات قرآن در موضوعات مربوطه می‌باشد.

اهداف تدوین و نگارش این اثر: غرض، جمع‌آوری و منظم کردن آیات مهم، کلیدی و مشهور در موضوعات مهمی مثل خداشناسی، معادشناسی، اخلاق و انسان‌سازی، می‌باشد. سعی شده است آیاتی گردآوری شود که دارای چند خصوصیت باشند.

اولاً: مشهورترین به در این موضوع باشد.

ثانیاً: آیاتی باشد که طالبان دانشجویان در کتاب‌های رایج و درسی حوزه یا مرکز دانشگاهی با آن روبه‌رو شده یا خواهند شد.

ثالثاً: در موضوع خود روشن‌ترین مضمون را داشته باشند. علاوه بر آن، برخی دیگر از آیات این موضوعات که دارای این برخی‌ها نیست ولی در ارتباط با موضوع است در پاورقی‌ها به صورت مطالعاتی ارائه و در موارد مبهم برای رفع ابهام، فراز مورد نظر با خط ممتد مشخص شده است. به همراه این آیات، تمهید مختصر و مورد اتفاقی از عنوان مورد بحث نیز از کتب عالمان برجسته معاصر نظیر شهید آیت‌الله مطهری، علامه طباطبائی، آیت‌الله مکارم شیرازی و مانند آن برای توضیح موضوع ضمیمه شده است.

مزایا و امتیازات این اثر: در پیشینه این موضوع، آثار و کتاب‌های دیگری مانند کتاب حفظ موضوعی قرآن کریم تألیف سید علی میرداماد نجف‌آبادی نشر مرکز جهانی علوم اسلامی و کتاب حفظ موضوعی آیات، تألیف گروه قرآنی بشری نشر نسیم و کتاب درس‌نامه حفظ موضوعی قرآن کریم تألیف آقایان حکیمی و مؤذن نشر جامعة القرآن الکریم وجود دارد که از مقایسه تطبیقی این نوشتار با آنها مزایای

این مجموعه مشخص می‌شود و معلوم می‌گردد که هیچ یک، انتظارات و اهداف این اثر را دنبال نکرده و نمی‌کند. زیرا مخاطب آثار پیشین، مخاطب عام بوده، در صورتی که این مجموعه با نگاه تخصصی و برای مخاطبان خاص نگاشته شده است. به علاوه برخی از این آثار از نظر تنوع موضوع دارای نقص و محدودیت هستند و برخی از نظر حجم آیات مناسب با بودجه زمانی این درس نیستند. برخی دیگر از آنها به خاطر تالیف آیه و اکتفا به عبارت شاهد مثال، مفید برای حفظ موضوعی نیست. به علاوه وجود دسته‌بندی جامع و منسجم به همراه توضیح مختصر و مورد پذیرش مشهور علماء نسبت به موضوعات و عناوین، از برتری‌های این مجموعه بر نمونه‌های مشابه می‌باشد.

نکته قابل توجه این که بنا به تحقیقی که در گروه پژوهشی تفسیر در معاونت پژوهش حوزه علمیه اصفهان در ارزیابی ترجمه قرآن کریم انجام شده و منجر به انتخاب و ممتاز شناخته شدن ترجمه بیت‌الله مشکینی ره برای طلاب و دانشجویان رشته تفسیر و علوم قرآن و حدیث شده در این کتاب نیز از ترجمه ایشان استفاده شده است مگر موارد خاصی که بنا به ضرورت از ترجمه دیگری استفاده شده باشد که در پاورقی تذکر داده شده است.

نکته دوم: در توضیحات و نکاتی که در ضمن آیات به عنوان مقدمه و یا شرح و توضیح مختصر آیات اضافه شده است سعی شده از مطالب روان و مشهور استفاده شود هرچند که ممکن است ملاحظات دربارۀ آنها وجود داشته باشد که به خاطر اهداف خاص این کتاب به آنها اشاره نشده و از پرداختن به آن چشم‌پوشی شده و در متن نیز منعکس نشده باشد.

نکته سوم حجم آیات آمده در متن تقریباً به اندازه یک جزء از قرآن‌های عثمان
 طه است که برای هر جلسه تقریباً بیش از یک صفحه می‌باشد که در طول هفته باید
 حفظ شود.

* چند توصیه برای حفظ بهتر و تثبیت آن

۱- اسباده از ساعات آغازین روز برای حفظ کردن

۲- معالیه تفسیر آیه و یا ترجمه آن که این امر، حفظ آیه را آسان‌تر می‌کند.

۳- کمک گرفتن از نرم‌افزارهای تکرار آیات که این تکرار شنیداری موجب حفظ

قرآن می‌شود.

۴- پس از حفظ، با تکرار روزانه و سپس هفتگی، آیات تثبیت شود.

۵- استفاده از هم‌مباحثه برای تکرار بیشتر

۶- توجه به آیات مشابه و کیفیت چینش کلمات در آیه، مثلاً در کدام آیه یَعْلَمُهُمْ

بر یَزَكِّيهِمْ مقدم و در کدام آیه یَزَكِّيهِمْ بر یَعْلَمُهُمْ متاخر آمده است.

